

El complot de

"Sortim ara per evitar que algun dia els socis del Barça ens trobem sense club". Aquesta frase resumeix el sentiment d'un grup de persones que, sota el nom de l'Elefant Blau, ha emprès una moció de censura contra Josep Lluís Núñez i la junta directiva del FC Barcelona.

El 27 de juliol del 1997 els socis del Barça renovaven la confiança en Josep Lluís Núñez i Clemente, la persona que ha portat el timó de la nau barcelonista ininterrompudament des del 1978. D'aquesta manera l'empresari d'origen basc veia com es feia realitat un dels grans somnis de la seva vida, el de presidir el Barcelona l'any en què se'n celebrarà el centenari (1999). Això serà així, sempre que un col·lectiu de socis barcelonistes, aixoplugats a l'ombra d'un elefant blau, no li esguerrin la festa. Des de principi de desembre es notaven certs moviments en l'òrbita antinunyista que, amb més o menys força, sempre ha estat present en l'anomenat entorn barcelonista. D'ençà que Núñez va guanyar les darreres eleccions, en una jornada en què el gran protagonista fou l'alt índex d'abstenció, l'actuació del president i de la junta directiva del Barcelona ha estat, com a mínim, qüestionable. La frenètica contractació de jugadors forans amb l'antiga tàctica del cop de talonari, l'incomprensible adéu a Ronaldo, la insòlita convocatòria d'eleccions en ple estiu, els atacs contra alguns mitjans informatius i, més darrerament, els rumors que anuncien una entrada imminent del club en el mercat borsari són aspectes que han encès l'alarma entre un grup de socis que denuncien l'actitud dictatorial i prepotent de l'home que ha de dirigir l'entitat fins l'any 2002.

Es fan dir l'Elefant Blau, una plataforma unitària sense gaires noms de relleu, que es va gestar a principi de juliol quan Núñez va convocar les eleccions anticipadament. Aleshores un grup de socis barcelonistes d'àmbits diversos de la societat civil catalana va mobilitzar-se per evitar que el govern de Núñez continués manant al club. I van fracassar. Els possibles can-

L'Elefant Blau

didats a encapçalar l'oposició unitària van admetre que no tenien prou temps per a plantar cara al poderós constructor, que tenia tota la panòpia del Barcelona al seu servei. Alguns prohoms del món financer i empresari barceloní no van arriscar el seu prestigi professional en una cursa que presentava un guanyador clar. Carles Tusquets, president executiu de Fibanc, Joan Castells, president de la mútua FIATC, el doctor Santiago Dexeus, l'ex-ministre Ernest Lluch o l'ex-director d'esports de la Generalitat, Josep Lluís Vilaseca, foren alguns dels possibles presidenciables que havien de fer realitat l'alternança de poder a Can Barça. Segons una persona estretament lligada a la plataforma per l'alternança, "vam trobar el perfil del candidat, però no vam poder tirar endavant per la urgència temporal; el Barça necessita gent de prestigi que, en un mes i mig, no ho poden deixar tot per dedicar-se a fer campanya". Al final només el president de Living Group, l'empresa que inclou Don Piso, Àngel Fernández —que no era a la plataforma unitària—, va convertir els comicis electorals barcelonistes en alguna cosa semblant a un acte democràtic.

Després de l'aclaparadora victòria de Núñez a les urnes la plataforma Renovació Barcelonista, nom que adoptà l'actual col·lectiu de l'Elefant Blau, va viure un breu període de latència. Passat l'estiu, els protagonistes de la frustrada plataforma alternativa, a la qual es van afegir membres de la candidatura d'Àngel Fernández, van plantejar-se la tornada a la trinxera antinunyista. Hi va haver encontres en restaurants de la ciutat on, entre plat i plat, es preparava l'estratègia a seguir per parar els peus al reelegit president. En una d'aquestes vetllades va sorgir el nom l'Elefant Blau, una singular denominació que, segons l'empresari Jacint

Borràs, un dels promotors de la plataforma, es justifica per aquestes raons: "L'elefant és un animal que va en ramat, i no tot sol, com la directiva del Barça; és de pell gruixuda i lent, però segur; de gran memòria, com el soci del Barça, que no oblidava els errors de la junta de Núñez; i de color blau perquè, com que els directius actuals del Barcelona cobren fins i tot per respirar, vam pensar que potser també ens farien pagar si li posàvem els colors blau i grana". L'explicació tira per terra la idea que l'Elefant Blau fos una al·lusió a l'Elefant Blanc, la persona que havia de donar noves instruccions a Tejero i companyia la nit del frustrat cop d'estat a Espanya el 23 de febrer de 1981. A diferència dels militars sediciosos, l'Elefant Blau vol fer prevaler el seu criteri amb eines democràtiques i pacífiques aprofri-

tant un moment en el qual, segons Armand Carabén, un altre dels impulsors del vot de censura als dirigents del Barcelona, hi ha un cert caliu entre un grup de socis "disposats a constituir una mena d'ONG del Barça, com és l'Elefant Blau".

Escenificació. La primera mostra externa de la plataforma, va venir de la diputada i tinent d'alcalde de l'Ajuntament de Barcelona, Pilar Rahola, del Partit per la Independència, en un acte públic a Sant Pere de Ribes (Garraf) el dia 9 de desembre, quan va presentar-se amb una insígnia del paquiderm blau enganxat a la solapa. Just un dia abans, Rahola, barcelonista no sòcia i crítica de la gestió de Núñez, Armand Carabén, ex-gerent del Barça als anys 70 amb Montal de president, i l'ex-directiu

ARXIU / MIREIA MARGENAT

A l'esquerra, fotografia de família de l'Elefant Blau. Hi veiem els principals promotors de la plataforma: Jacint Borràs, Joan Laporta, Sebastià Roca, Armand Carabén, Pep Munné i Albert Perrin, acompanyats de Johan Cruyff. Dalt, el president Josep Lluís Núñez en una imatge de la darrera campanya electoral, en què l'abstenció fou la nota més destacada.

Perquè la moció reeixís, caldria que dues terceres

Evarist Murtra havien signat a l'Avui, El País i El Periódico un article d'alt contingut antinunyista. Era un altre avís.

El cop d'efecte definitiu va arribar l'11 de desembre quan els advocats Joan Laporta i Sebastià Roca, socis del Barça, amb els carnets 38.227 i 33.434 respectivament, van lliurar a les oficines del club un document amb tres punts expressant el pensament col·lectiu de la plataforma l'Elefant Blau. La nota, acompanyada de 154 signatures de socis barcelonistes, manifestava el malestar pel "menyspreu creixent que el senyor Núñez i la seva junta directiva mostren a la cultura democràtica del nostre Club", per les "erràtiques decisions esportives" i per la "manca d'informació sobre la situació econòmica del club", tres factors que els obligaven a presentar un vot de censura contra el president de l'entitat i la seva extensa junta directiva, que en l'actualitat té trenta-sis membres. A partir d'aquest mateix moment l'Elefant Blau començava a moure fitxa per recollir el nombre de signatures necessàries per a avalar el vot de censura. El club, emparant-se en l'article 49 dels estatuts (parcialment derogat pel Reial Decret 96/1995, de 24 de març, de la Generalitat de Catalu-

nya) fixava la quantitat de 4.624 signatures, un 5% de l'associat culé amb dret a vot, perquè la moció pogués tirar endavant.

Però qui són realment els promotors de la plataforma l'Elefant Blau que vol reprovar l'actuació de Núñez? Quin interès hi tenen, en tot plegat?

En primer lloc s'ha de negar la vinculació de la plataforma amb cap partit o entitat política. Aquest suport, diu Armand Carabén, no els faria cap favor: "Precisament el que volem és tenir un aire d'iniciativa popular, de moviment cívic i gairebé andònim". És públic i notori l'afany de Convergència i Unió per a clavar la bandera pujolista en una institució nacional tan simbòlica com el FC Barcelona, propòsit que va intentar de dur a terme l'any 1989 quan, des del despatx de qui aleshores era secretari de la Presidència, Lluís Prenafeta, es va fabricar un candidat, Sixt Cambra, per evitar que Núñez tornés a ser reelegit sense passar per les urnes. Al cap de quatre anys Núñez, en una magistrat llic de diplomàcia política, va donar una vicepresidència a Cambra i, l'estiu passat, va contractar els serveis de l'assessor d'imatge del govern català, Josep M. Gené, per completar un or-

ganigrama d'assessors externs en què també figura el catedràtic de Comunicació Política Pere-Oriol Costa. Tot això ha fet que, malgrat les fluïdes relacions entre el president del Barça i el de la Generalitat, Jordi Pujol, el partit del govern català hagi desistit de controlar el club. És per aquesta raó que, contra allò que algú ha apuntat, el partit nacionalista no té res a veure amb l'Elefant Blau.

Darrere aquesta plataforma popular hi ha actualment més de cinc mil socis del Barça, una quantitat prou minsca, comparada amb la gran massa social que no va votar en les darreres eleccions estivals. Però, segons Joan Laporta, "també hi ha votants de Núñez que ens donen la signatura perquè hi ha preocupació". Laporta al·ludeix als reaccels suscitats pel fet que Núñez hagi demanat permís a l'Assemblea

Com es fa una moció de censura a Can Barça

PRIMER PAS

—Presentació d'una instància argumentant les raons de la moció de censura al president i/o a la directiva del FC Barcelona.

—Petició de paperetes oficials, que ha de facilitar el club.

—Acord sobre el nombre de signatures necessàries per a promoure la sanció (segons l'article 49 dels estatuts del club, parcialment derogat pel RD 96/1995 de la Generalitat, en calen un mínim de 4.624, el 5% dels socis del Barça).

—Recollida de les paperetes (cator-

ze dies segons el Barça, criteri abonat per un dictamen de la Generalitat; sense període determinat segons l'Elefant Blau i els estatuts).

SEGON PAS

(Si hi ha les signatures necessàries.)

—Constitució de la Mesa del Vot de Censura, formada per cinc membres: dos de nomenats pels promotors de la moció, dos més per la directiva del Barcelona i un altre per la Federació Catalana de Futbol.

—Verificació de les signatures (deu dies).

TERCER PAS

(Si les signatures són correctes.)

—Convocatòria d'un referèndum per la directiva en un terme que oscil·la entre deu dies i vint.

—Desenvolupament del referèndum.

La moció prospera si almenys dues terceres part dels votants ratifiquen el vot de càstig.

QUART PAS

(Si la moció prospera.)

—Convocatòria d'eleccions.

de Compromissaris del club per a fer efectiva una línia de crèdit de sis mil milions de pessetes. "Aquesta operació, no ens la va anunciar el juliol –es queixa Carabén– durant la campanya electoral, com tampoc no ens va parlar de la possibilitat de crear societats anònimes paral·leles que puguin explotar béns intangibles del club, ni tampoc ens va avisar de la intenció d'invertir [uns tres mil milions de pessetes] en una entitat com Bankpime [Banc de la Petita i Mitjana Empresa]". Aquests dubtosos moviments de la directiva expliquen, segons Sebastià Roca, portaveu de l'Elefant Blau, "per què hem sortit ara i no hem esperat a final de temporada, que potser ja seria massa tard..."

Un moviment sense líder.

Quan ens fixem en els noms propis dels catorze promotors de l'Elefant Blau, no n'hi trobem gaires de coneguts, tret dels de l'actor català Josep Munné, d'Armand Carabén, ja esmentat, de Jacint Borràs, antic màxim responsable de l'equip filial, de Pau Molins, germà del president del grup català al Congrés i d'Albert González, director general de Comerç de l'Ajuntament de Barcelona. Hi predominen professionals liberals –advocats i empresaris bàsicament– i intel·lectuals –editors, escriptors i professors universitaris–, a més de membres de grups opositors de Núñez ja desapareguts, com el Grup d'Opinió Barcelonista (GOB) que encapçalava Ricard Huguet, un dels noms que, juntament amb els d'Evarist Murtra, Àngel Fernàndez i el del creador del Fòrum Samitier, Jaume Llauredó, no figuren entre els promotors del vot de càstig. Murtra se n'ha desvinculat al·legant que "una moció de censura només té raó de ser en moments de greu crisi institucional, que no és el cas".

L'objectiu màxim de l'Elefant Blau és, segons tots els seus membres, que els socis puguin recuperar el control d'un club que s'ha fet molt gran, "però amb una organització totalment antiquada i obsoleta". El sentit general de l'Elefant Blau és de democratitzar els esta-

tuts: de limitar el mandat del president a vuit anys, de permetre als socis l'accés a les dades del club –cens, auditories...– i de modificar l'actual sistema d'elecció –sorteig– dels socis compromissaris, amb la qual cosa s'aconseguiria de controlar de més a prop els moviments de la directiva.

L'Elefant Blau no es planteja, de moment, la possibilitat de presentar-se a unes hipotètiques eleccions, si la moció de censura reeixís. "Entre nosaltres no hi ha ningú que tingui aquesta pretensió –diu Jacint Borràs–, però ja buscaríem un candidat". Segons una persona de l'entorn anti-Núñez, el possible presidenciable de l'Elefant Blau seria Joan Castells, president de FIATC, tot i que s'ha desvinculat de la plataforma. En tot cas, alguns dels promotors de l'Elefant Blau veuen difícil que hi hagi canvis a la

L'objectiu de l'Elefant Blau és que el soci recuperi el control d'un club que té una organització "antiquada i obsoleta".

presidència del Barça. En efecte, perquè la moció prosperi, caldria que dues terceres parts dels socis hi donessin suport en un referèndum que es faria si finalment les signatures aplegades, que en aquest moment ja sobrepassen el nombre mínim exigint, recobraven la validesa que el Barcelona els nega. El problema està en el termini màxim per a presentar les paperetes. Des d'Arístides Maillol, seu de les oficines del club, argumenten que els estatuts presenten un buit legal a l'hora de marcar el termini de lliurar els avals; per aquesta raó van demanar consell a la Secretaria General d'Esports de la Generalitat i als serveis jurídics del go-

GLÒRIA MATAMALA

vern català, els quals van dictaminar que, per analogia amb el calendari electoral, calien catorze dies per a presentar les 4.624 signatures necessàries. Els membres de l'Elefant Blau van acusar la directiva barcelonista de prendre aquesta decisió de manera unilateral bo i advertint que la nota de la Generalitat no tenia efecte vinculant, sinó merament consultiu. Aquestes queixes, les han fetes arribar al secretari general de l'Esport, Fidel Sust, en una instància que denuncia la imposició del termini, "una greu alteració dels estatuts del FC Barcelona i, per tant, un intent de manipulació de la llei de l'esport català". Fonts del govern català han admès que l'informe que van adreçar al Barça només té valor intern i que de cap manera no té força vinculant ni capacitat per a alterar els estatuts.

Ara, un cop clos el termini de presentació dels avals, que finia la nit de Cap d'Any a les nou del vespre, la justícia ordinària haurà de dictaminar si la resolució presa pel Barça s'adequa al que estableix la Llei. Però, de moment, els serveis jurídics del club ja han donat per clos el procés de moció de censura en una nota feta pública el dia 1, en què feien saber a tots els socis que les paperetes facilitades als

Armand Carabén, un dels puntals de l'Elefant Blau, coneix molt bé la dinàmica interna del club (en fou gerent durant molts anys, amb Montal de president). Carabén és la persona que va negociar el fitxatge de Cruyff pel Barcelona el 1973.

L'afer de l'Elefant Blau ha colpit el barcelonisme

GLÒRIA MATAMALA

ARXIU / EFE

Entre les cinc mil signatures llargues que abonen l'Elefant Blau per tirar endavant la moció de censura hi ha la de l'ex-entrenador del Barça Johan Cruyff. A sota, Ronaldo, la sortida del qual ha mogut un corrent d'opinió advers als interessos de la directiva del Barcelona.

promotors del vot de càstig deixaven de tenir validesa. Mentrestant, els membres de l'Elefant Blau continuen recollint signatures i ja han fet saber que no pensen presentar-les fins que n'obtinguin set o vuit mil, cosa que podria ser a final de mes, com apunta l'actor Pep Munné, crític amb la "passivitat del soci, un fet que recorda unes altres èpoques, i amb la por del soci penyista", dues raons que dificulten, segons la plataforma, la consecució de més signatures. Els puntals de l'Elefant Blau manifesten que, en cas que la moció no prosperés, continuarien treballant pel club, tot i que, recorda Carabén, almenys haurien demostrat que hi ha uns quants milers de socis que "veuen les coses d'una altra

manera de com les veu en Núñez".

Cruyff, l'as sota la màniga.

Mentrestant, si hi ha hagut ningú que s'hagi indignat per la decisió del club a l'hora de limitar el lliurament de les 4.624 signatures en catorze dies, aquest és Johan Cruyff. El tècnic holandès ja va reiterar el seu suport —"moral"— a l'Elefant Blau el 23 de desembre, amb motiu del partit Catalunya-Bulgària, quan va animar els socis a abonar la iniciativa per a fer fora una directiva que, en paraules seves, "es ven el club". El dia 3 ("sense que ningú no m'hagi convençut de fer-ho") Cruyff signava una de les paperetes per fer saltar del càrrec qui va ser el seu president entre 1988 i 1996. A l'Hotel Majestic, seu central de la plataforma l'Elefant Blau, Cruyff no es va estar de criticar la junta directiva barcelonista, dirigida "per una persona que es pensa que encara viu en una altra època i que actua com es feia abans en aquest país". Sens dubte el suport oficial del mite barcelonista ha engrescat molts altres socis a seguir-li els passos.

I Núñez, què en pensa de tot plegat? La primera resposta del màxim mandatari blau-grana es va produir, *sotto voce*, el dia 12 de desembre quan va comentar que estava per sobre de plataformes. La declaració oficial va arribar, com

és habitual aquests darrers temps, en una entrevista concedida a l'Agència EFE el dia 24. Núñez va queixar-se de la inoportunitat de la iniciativa de l'Elefant Blau, els integrants dels quals només volen fer-se conèixer "a costa de la unitat i l'estabilitat del club". Segons una font molt acostada al president del Barça, "Núñez està molest més que no pas preocupat amb tot el que passa aquests dies". No és del mateix parer l'advocat Joan Laporta, de l'Elefant Blau, convençut que Núñez i la directiva sí que tenen por del referèndum, per si prosperava la moció.

L'afer de l'Elefant Blau ha colpit la vida barcelonista i ningú, excepte els jugadors de l'equip, no hi és indiferent. Fins i tot l'entrenador Louis van Gaal ha titllat de "frustrats" els promotors del vot de censura al seu president, unes paraules que no van agradar gens ni mica als al·ludits. Tampoc no n'ha restat al marge el millor jugador del món, l'ex-blaugrana Ronaldo, ara a l'Inter de Milà, que ha manifestat la seva decepció pel tracte que li va dispensar la directiva barcelonista en la seva estada al Camp Nou. El brasiler, que fa poc va rebre una carta amb intencions reconciliadores signada per Núñez, ha deixat clar en més d'una ocasió que no es planteja de tornar al Barça mentre hi hagi l'actual junta directiva. Precisament l'advocat de Ronaldo a Barcelona, Josep Oriola, va mostrar públicament, fa uns dies, el seu suport a l'Elefant Blau.

L'èxit o el fracàs de l'Elefant Blau està en mans dels socis del Barça que, tot i que fa poc era elegit com el millor equip del món per la Federació Internacional de la Història i Estadística del Futbol (IFFHS), continua pres d'una consigna que l'ha caracteritzat històricament: la que fa que és "més que un club". Una consigna que preval, fins i tot, quan els dirigents del club capdavanter del planeta es veuen sotmesos a un vot de càstig. Ja ho deia l'escriptor Manuel Vázquez Montalbán en un article al *Tele/Express* l'any 1974 que "el Barça is different".

Jordi Finestres